

Helsingborgs kommun

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Västra Berga grundskola
belägen i Helsingborgs kommun

Tillsyn i Västra Berga grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Helsingborgs kommun under våren 2015. Västra Berga grundskola besöktes av Skolinspektionen den 28 april 2015.

Måluppfyllelse och resultat

I inriktningen träningsskola når, enligt skolans uppgifter, samtliga elever efter sina förutsättningar de grundläggande kunskapskraven i träningsskolans fem ämnesområden. En del elever når även de fördjupade kunskapskraven i en del ämnesområden. De elever som i huvudsak läser ämnen når överlag minst betyget E i samtliga ämnen. Några elever når högre betygssteg i en del ämnen. Det finns även elever som får sin utbildning enligt grundskolans kursplaner, framför allt i praktiska och estetiska ämnen. Det finns elever som når kunskapskraven för grundskolan i dessa ämnen.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-09-15

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Sammanfattande bedömning

Det finns inget i tillsynen som visar annat än att undervisningen på Västra Berga grundsärskola utgår från de nationella målen i läroplanen. Rektorn behöver däremot se till att systematiskt och kontinuerligt följa upp kunskapsresultaten på skolnivå och de nationella mål som finns för grundsärskolan, och utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder samt dokumentera de beslutade åtgärderna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun att **senast den 15 september 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Helsingborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

Rektorn ska följa upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras.

Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumentera de beslutade åtgärderna.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ansvarar rektor för att utbildningen på skolenheten systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen (nationella mål). Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Av läroplanen framgår att rektor, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärare och övrig personal, har ansvar för skolenhetens resultat.

I Västra Berga grundskolors kvalitetsrapport för år 2014 finns en viss beskrivning av vilka kunskapsresultat som skolans elever når. Avseende elever som läser ämnen enligt grundskolors kursplaner anges dock endast "hög måluppfyllelse utifrån elevernas individuella förutsättningar". Denna beskrivning avser andelen elever i grundskolan som når betygssteget E i ämnena svenska, matematik och engelska. Något samlat resultat som även omfattar de övriga åtta ämnena i grundskolan, vilka högre betygsteg som eleverna når och i vilka ämnen dessa nås, beskrivs och analyseras inte. Rektorn uppger att eleverna på individnivå följs upp två gånger per läsår i kommunens digitala system, men att det inte sker någon systematisk uppföljning och analys på skolnivå av elevernas resultat i samtliga ämnen. Detta bekräftas i intervjuerna med lärarna.

Eftersom den uppföljning som sker av skolenhetens resultat på Västra Berga grundskola endast är på individnivå och det inte sker några systematiska och kontinuerliga uppföljningar och analyser av skolenhetens samlade kunskapsresultat uppfyller inte verksamheten författningarnas krav när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Mot bakgrund av att det i nuläget finns sammanlagt 26 elever i de årskurser där betyg ska sättas och att dessa elever har begärt att få betyg, finns det förutsättningar att göra en sammanställning av kunskapsresultaten på skolnivå. Utan en uppföljning av kunskapsresultaten på skolnivå blir det svårt att analysera verksamheten och att besluta vilka nödvändiga utvecklingsåtgärder som behövs. Dessutom vill Skolinspektionen betona att bedömningen av elevernas kunskaper i grundskolan, för de elever som läser ämnen, inte ska ske i förhållande till elevernas individuella förutsättningar utan i förhållande till kunskapskraven i respektive ämne. Det är endast grundskolan inriktning träningskola som bedömning ska göras med hänsyn till elevernas förutsättningar. Huvudmannen och rektorn måste därmed säkerställa att rektorn följer upp kunskapsresultaten på skolnivå och att uppföljningen sker i förhållande till de nationella målen och att uppföljningen analyseras och dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Helsingborgs kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Helsingborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga bedömningsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven.

Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa bedömningsområden.

Beslut

2015-05-26

7 (9)

Dnr 43-2015:210

På Skolinspektionens vägnar

Lena Lindh

Beslutsfattare/Utreddare

Lennart Hansson

Föredragande/Undervisningsråd

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Västra Berga grundskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Västra Berga grundskola

Västra Berga skola ligger i norra delen av Helsingborg. Skolan består av två skolenheter, en för grundsärskolans elever och en för grundskolans elever. Västra Berga grundskola har 43 elever årskurserna 1 till 9. Nitton elever läser i huvudsak ämnesområden (inriktning träningsskola). Skolenheten har tre klasser i grundskolan och tre klasser med inriktning träningsskola. Skolenheten ingår i området Särskola Norr tillsammans med Rönnbäcksskolan och Borgmästareskolan. Dessa skolenheter leds av samma rektor.